

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref.: 2023/1577
Vår ref.: 23/4640-2
Saksbehandler: Ann-Kristin Wassvik
Dato: 21.03.2024

Statsforvalteren i Trøndelag - Spørsmål om rett til BPA for bistand til høyere utdanning - Svar fra Helsedirektoratet

Helsedirektoratet viser til brev av 1.2.2023 fra Statsforvalteren i Trøndelag, med spørsmål om det kan foreligge rett til praktisk bistand i form av BPA for å kunne gjennomføre høyere utdanning.

Av brevet framgår at Statsforvalteren i Trøndelag mottar en del rettighetsklager som gjelder avslag på BPA i forbindelse med skole/utdanning. Hovedtyngden av klagene gjelder studenter ved høyskole/universitet som har fått innvilget BPA, men hvor det ikke er utmålt timer for den tiden studenten er på undervisning/campus. Det dreier seg om studenter som er avhengige av å få praktisk bistand til ulike gjøremål i studiehverdagen, som bruk av manuell rullestol, toalettbesøk, ved måltider mv.

Kommunene viser til at BPA normalt ikke tildeles for den tiden bruker er i barnehage, skole, arbeid mv. Kommunene er enige i at det foreligger et hjelpebehov som beskrevet over, men mener at skolen/studiestedet skal dekke kostnadene for evt. bruk av BPA de timene studenten er på campus. Skolen/studiestedet mener på sin side at det er kommunen som har plikt til å yte slik bistand. Denne situasjonen fører til at studenter med ulike hjelpebehov ikke får dekket dette behovet mens de er på campus.

Statsforvalteren ber om at Helsedirektoratet avklarer hvordan regelverket er å forstå på dette området.

Vi beklager lang saksbehandlingstid.

Helsedirektoratets vurdering

Statsforvalterens spørsmål gjelder konkret BPA. Innledningsvis vil vi derfor understreke at BPA ikke er en "egen tjeneste" med egne kriterier, men en måte å *organisere praktisk bistand/personlig assistanse* på der det foreligger rett til slike tjenester. Det følger riktig nok av pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1d at brukeren i noen tilfeller kan ha rett til å få organisert tjenesten som BPA, men den underliggende forutsetningen er altså at det foreligger rett til praktisk bistand/personlig assistanse i utgangspunktet.

Helsedirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi

Ann-Kristin Wassvik

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Etter dagens regelverk foreligger det ikke rett til personlig assistanse fra kommunens helse- og omsorgstjeneste for å kunne ta høyere utdanning, da dette må anses å falle utenfor "dagliglivets gjøremål" i lovens forstand. Å avslå en søknad om praktisk bistand/BPA for dette formålet, er dermed ikke i strid med regelverket. Vi har forstått det slik at enkelte kommuner likevel yter praktisk bistand/BPA for gjennomføring av høyere utdanning, noe som er positivt. Det foreligger imidlertid ingen rett til slike tjenester pr. i dag.

Som det framgår av Statsforvalters brev, gir universitets- og høyskoleloven § 4-3c studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Som Statsforvalter selv er inne på, synes imidlertid oppfatningen i sektoren å være en at dette ikke omfatter rett til praktisk bistand på studiestedet i form av f.eks. en personlig assistent. Helsedirektoratet har ikke myndighet til å fortolke regelverket på utdanningsmyndighetenes område, men så vidt vi kan se gir heller ikke forarbeidene holdepunkter for at personlig assistanse er omfattet av de rettigheter studenter er gitt i universitets- og høyskoleloven § 4-3c.

Situasjonen pr. i dag er dermed at den enkelte vil kunne oppleve ikke å få denne typen bistand verken fra kommunen eller fra utdanningsstedet (staten). Vi vil gjøre Likestillings- og diskrimineringsombudet oppmerksom på situasjonen, for en eventuell vurdering og oppfølging med utgangspunkt i deres regelverk.

Når det gjelder helsehjelp, f.eks. i form av sårstell, medisiner mv., kan det i enkelte tilfeller tenkes at en elev/student kan ha rett til slik hjelp fra kommunen mens hen oppholder seg på campus. Dette må vurderes innenfor rammen av kommunens rett til å organisere tjenestene, herunder at organiseringen i det enkelte tilfelle ikke skal være urimelig hensett til kommunens muligheter, den enkeltes behov og situasjonen for øvrig.

Vi håper dette er oppklarende.

Vennlig hilsen

Gunhild J. Røstadsand e.f.
seniorrådgiver

Ann-Kristin Wassvik
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
STATENS HELSETILSYN; Landets statsforvaltere